

Emilie Björling
emilie.bjorling@lund.se

Tekniska nämnden

Remiss – Översyn av två av Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter: HVMFS 2013:19 om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten och HVMFS 2017:20 om kartläggning och analys avseende ytvatten enligt vattenförvaltningsförordningen (2004:660).

Dnr TN 2019/569

Sammanfattning

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) har tagit fram förslag till revidering av de föreskrifter som reglerar hur ytvattenförekomster klassificeras och tilldelas miljö kvalitetsnormer (HVMFS 2013:19) samt kartläggs och analyseras (HVMFS 2017:20) inom ramen för vattenförvaltningen i Sverige (genomförandet av EU:s ramdirektiv för vatten, vattendirektivet).

Det övergripande syftet med översynen är att skapa tydliga och väl förankrade föreskrifter för vattenmyndigheter och länsstyrelser i deras arbete med klassificering och normsättning. Förslaget innebär dels att föreskrifterna anpassas till författningsändringar som trädde i kraft i januari 2019, dels att tidigare uppmärksammade brister och oklarheter rättas till. Kommunerna berörs sekundärt i sin roll som prövningsinstans.

Förslaget har skickats på remiss till berörda myndigheter och till Sveriges alla kommuner.

Beslutsunderlag

Tekniska förvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 1 augusti 2019

<https://www.havochvatten.se/remiss-revidering-foreskrifter-HVMFS>

Havs- och vattenmyndighetens remiss, daterad 13 maj 2019

Remissversion av HVMFS 2013:19

Remissversion av HVMFS 2017:20

Konsekvensutredning

Barnens bästa

Ärendet berör barn. Alla åtgärder för att förbättra tillämpningen av havs- och vattenmiljöföreskrifter och därmed implementeringen av vattendirektivet gagnar alla människor oavsett ålder.

Ärendet

Förslaget till revidering av föreskrifterna innebär bland annat följande ändringar:

- En vattenförekomst som uppfyller kraven i 4 kap. 3 § VFF **ska** (jämfört med tidigare **kan**) utpekas som så kallad KMV, kraftigt modifierad vattenförekomst.
- Bestämmelser som gäller för Natura 2000 med flera områdesskydd synliggörs tydligt i föreskrifterna, något som saknas idag.
- Kvalitetsfaktorerna förtydligas till följd av att dessa fått en tydligare verkan i lagen. Det innebär att en verksamhet inte får tillåtas om det finns en risk för otillåten försämring i vattenmiljön.
- Dokumentationskrav för delmomenten i vattenförvaltningen görs tydligare.
- Delar av bedömningsgrunder och metoder för klassificering lyfts ut från föreskrifterna och flyttas till vägledande dokument, i syfte att göra dem mer flexibla och lättillgängliga.

EU:s ramdirektiv för vatten, vattendirektivet, anger att medlemsstaterna ska genomföra alla åtgärder som är nödvändiga för att förebygga en försämring av vattnets tillstånd samt skydda, förbättra och återställa alla vattenförekomster i syfte att uppnå god status, eller i vissa fall god potential, senast år 2015. Direktivet gör det möjligt med undantag från miljömålen i form av förlängd tidsfrist (senast 2027) och mindre stränga krav (det vill säga lägre mål än god ekologisk status/potential), förutsatt att vissa förutsättningar är uppfyllda. I vissa fall möjliggör direktivet också klassning av en vattenförekomst som kraftigt modifierade vattenförekomster (KMV). För det krävs att samtliga krav för det i 4 kap. 3 § VFF är uppfyllda.

Bakgrunden till den förstnämnda ändringen, avseende utpekande av KMV, är att HaV inte anser att ett tillräckligt antal vattenförekomster hittills förklarats som KMV och/eller blivit föremål för undantag. Genom att göra dessa steg bindande i föreskrifter, bedömer HaV att fler KMV och undantag ska kunna pekats ut i enlighet med lagstiftarens intentioner.

De instanser som berörs av revideringen är i första hand vattenmyndigheterna som är ansvariga för förklarandet av KMV, statusklassificeringen och normsättningen samt länsstyrelsernas beredningssekretariat som genomför detta arbete i praktiken.

I andra hand berörs främst mark- och miljödomstolarna, länsstyrelserna och kommunerna i sin roll som prövningsinstans. Kommunerna kommer, enligt de författningsändringar som trädde i kraft i januari 2019, att pröva en verksamhets tillåtlighet och om det finns grund för undantag enligt 4 kap. 11-12 §§ VFF. I denna prövning kan frågor uppkomma om statusklassificering och normsättning.

Genom författningsändringarna ska kommunerna, i sin prövningsroll, hämta in ett yttrande från vattenmyndigheterna om utredningen i en prövning ger anledning anta att en statusklassificering eller miljökvalitetsnorm ska ändras. Kommunen ska då kunna redogöra för de skäl som talar för en ändring. I bedömningen av statusklassificeringen och miljökvalitetsnormerna kan kommunen därmed behöva ta hänsyn till tillämpningen av HaV:s föreskrifter.

HaV framför att revideringen i princip inte kommer att ge några effekter för kommunerna; man bedömer att föreslagna föreskriftsändringar kommer att underlätta kommunernas arbete eftersom de innehåller många förtydliganden. Arbetsbelastningen för kommunerna bedöms vara likvärdig oavsett om de förtydliganden som HaV föreslår införs eller inte.

Synpunkter

Tekniska förvaltningen ser positivt på att föreskrifterna förtydligas, uppdateras och anpassas till den nya lagstiftningen. Det är bra att processer och dokumentation inom vattenförvaltningen klargörs och att beslut om KMV och undantag fattas på tydligare grunder.

När en vattenförekomst klassas som kraftigt modifierad sänks kraven på vattenkvalitet och åtgärder. Det framgår av remissen att samtliga kriterier ska vara uppfyllda för att detta ske, enligt HaV finns med andra ord ingen risk att "för många" vattenförekomster ges undantag. Således kommer exempelvis långt ifrån alla av de vattenförekomster som påverkas av vattenkraftverk förklaras som KMV. HaV uppger vidare att man inte konsekvensutreder de ändringar som följer av ändringar i överordnad författning, eftersom det handlar om tvingande lagstiftning. I praktiken kommer det dock att få betydande konsekvenser att fler vattenförekomster medges undantag och klassas som KMV. Man behöver vara medveten om att en ökad användning av undantag och utpekande av kraftigt modifierade vatten i praktiken är en sänkning av ambitionsnivån inom vattenförvaltningen. Hur många och vilka vattenförekomster berörs? Vad blir de praktiska konsekvenserna? Tekniska förvaltningen menar att någon form av konsekvensbeskrivning ändå behövs.

Förvaltningen konstaterar också att de mål som hittills satts upp inom arbetet med genomförande av Vattendirektivet i Sverige, i varje fall i de jordbruksintensiva bygderna i sydvästra Skåne, varit mycket – kanske till och med orealistiskt – höga. Målen har inte stått i proportion till verklighetens skånska vattendrag eller de möjligheter som funnits att finansiera och genomföra fysiska åtgärder.

Tekniska förvaltningen delar uppfattningen att kommunernas arbetsbelastning inte påverkas av förslagna ändringar.

Förvaltningens förslag till beslut

Tekniska nämnden föreslås besluta

att anta förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt yttrande, samt

att översända yttrandet till Havs- och vattenmyndigheten.

TEKNISKA FÖRVALTNINGEN I LUND

Heléne Öhrström
tf teknisk direktör

Karl-Oscar Seth
stadsträdgårdsmästare

Beslut expedieras till:

Akten

Havs- och vattenmyndigheten